

GLEDALIŠKA KRITIKA

Slovenstvo na psihiatrovem divanu

Mile Korun: Svetovalec, **Mestno gledališče ljubljansko**, ogled predstave 8. novembra

MELITA FORSTNERIČ HAJNŠEK

Uprizoriti katalog bizarnih dialogov, ki je za nameček še dramski prvenec režiserskega ovna vodnika **Mileta Koruna**, je neznosno breme. Še posebej za mlado režiserko, ki vstopa na institucionalni oder. **Nina Rajić Kranjac** je izziv in pezo sprejela drzno in z ansamblom izvedla ostro, kritično in izzivalno vivisekcijo teksta. V bistvu so ga produktivno nadgradili, zreducirali in aktualizirali. Ob branju fragmentov, dialoških eksperimentov, prepolnih moraliziranja in mestoma dolgočasne tendencioznosti, se zdi materija skorajda neuprizorljiva. Toliko, kot je tekst visoko konotativen, je tudi postan in pretendenciozen mestoma. Pasti težnosti je seveda na pretek. Nič čudnega, da je celo Korun na uvodni vaji izjavil: "Če bi mene kot režiserja vprašali, kaj početi s tem tekstom, bi rekel, da ne vem." A ekipa z režiserko na čelu se je spoprijela s težavno materijo strastno, z velikim spoštovanjem, a tudi povsem neobremenjeno.

Kdo je Svetovalec? Je vse od klovna, njujedževskega zdravilca, mojstra Poldeta, do Shakespearja, v bistvu pa je režiser tega teatra mundi, tega burlesknega cirkusa današnjosti. V siloviti, do milimetra dozirani, famozni inkarnaciji **Gašperja Tiča** je mali veliki človek v tem SLO-reality šovu naše banalne vsakdanjosti. Ritmično in melodično je vse uglašeno na kič vseobsegajoče goveje glasbe in poneumljenost mediokritičnega slovenstva, prestreljenega s popkulturnimi simboli a la Pink Panther. Pa tudi literarni miti defilirajo v tej absurdni slovenčeljski paradi ali bolje šaradi: Valentin Vodnik, Ksaver Meško ...

V dobrih dveh urah se zvrstijo pred nami v scenografskem kiču zlatih zastorov, načičkanih kostumov naglavni grehi slovenstva ta čas - ksenofobija, homofobija, neoliberalistični pohlep, egoizem ... Slovenstvo na psihiatrovem divanu z razkrečenimi nogami in tik pred lobotomijo. Prisotnost peč, noš, grba, krokodila, najbizarnejših odrskih rekvizitov - od nalom-

ljenega zrcala do vrvi za obešenje - nas peha nenehno brez potujitve v epicenter razčlovečene, ponorele, poneumljene družbe. Svetovalec ji ne kaže zrcala, da bi se spačena ugledala v njem, skuša jo celo na svoj naivno samodestruktivni, pa tudi piker način malce zdraviti. A brezupno.

Igralski zbor je imeniten, v celi plejadi vlog za vsakega - od neverjetne imitacije Korunovega govora (**Domna Valiča**) preko homofobnega občana (**Gregor Gruden**) do referentke za tisk in tekoče zadeve (**Viktorija Bencik Emeršič**) ..., pa tudi vsi drugi vpleteni v ta teater v teatru so odlični v kolektivni igri in vsak zase (**Uroš Smolej**, **Nina Rakovec**, **Mojca Funkl**, **Tanja Dimitrievska**, **Karin Komljanec**, **Jernej Gašperin**, **Blaž Dolenc** k. g., **Milan Štefe**).

Na pisanem in pozlačenem okvirju pred teatrsko manežo je na vrhu slovenski grb, ob njem pa krokodil. Iz Korunovega fragmenta, seveda, o nekakšnih odbornikih (v predstavi so kot kako dekadentno plemstvo ali tajkunski požrešneži), ki se ne morejo zediniti okoli neke ključne teme, in to je "krokodil". Tako pač poljubno imenujejo svoj "problem psihološke narave". Izgleda bizarno, a "epidemija negativnih občutkov, ki razsaja", deluje prekleto znano.

Režiserka je pogumno, a z občutkom abstrahirala nekatere pasuse, ki bi delovali prebanalno, na primer "strici iz ozadja", ki so sprofanirani do onemoglosti v vsakdanjem govoru. Nasploh je neverjetno, kako tudi ob eksplicitnih vulgarnostih a la ples falusov z rokami igralk med nogami soigralcev ne deluje niti za hip ceneno. To ni stand up v predmetnem klubu, ampak zelo drugačen, žlahten burleskni cirkus v velikomestnem teatru, ki ga upravlja Svetovalec - režiser, razpet med blazno navidezno močjo in totalno nemočjo, resignacijo nad vso to lažno pozlato teatra (v podobi zlatega zastora in zidu na koncu), ki ga pahne celo v poskus samomora. Scena s štrikom in bizarno pripravo za obešenje je groteskna do onemoglosti. Na koncu pa ga

kratkomalo boli glava.

Vse je domišljeno dozirano in nadzirano. Celó ko padamo že skoraj v komični trans, nas z udarcem direktno v glavo ovedejo in streznijo od vsesplošnega razgrajanja in lomastenja po stereotipih in metastazah realnosti. Občudovanja vredno je, kako predstava ne zapade v lascivnost, pozunanjeno vulgarnost, nenehno se giblje(jo) na tanki meji burlesknosti in vaudevilla. A posebej Tič, pa tudi ekipa v celoti, s permanentnim samozazrtjem in maksimalno kontrolo izraza, je hkrati kot kak guru, presojevalec vsega, a tudi ranljiv in pomilovanja vreden. Njegov nagovor občinstva je duhovit, na naši predstavi se je obregnil ob kritičarko, ki mu je očitala primorsko narečje in lahkotnost tam, kjer bi moral biti kompleksen. "A boste rekli, da Iztok Mlakar ni globok zaradi primorskega narečja?" se je branil Tič. In čudil se je vztrajnemu občinstvu, ki mu odmor privoščijo šele po "prvih" dveh urah. Ta dramaturgija povzroči posebno percepcijo časa.

"Bo zdaj dovolj? Vam moram vse obleči v zlato in bleščice, da pritegnem vašo pozornost? Ali lahko z vami komuniciram le v obliki neumnih resničnostnih šovov in smučarskih skokov, saj je to edino, kar vas še zanima?" sprašuje Svetovalec. In slovenclji to pot sicer ne skačejo, v smučarskem koraku prodirajo svetli bodočnosti naproti. Korun ni optimističen, predstava pa vendarle vzdrži v duru do konca.

Oglašajo jo že kot "paradno v letošnjem repertoarju MGL". Najbrž bo res še dolgo polnila dvorane. Če bo le na sporedu.

Občudovanja vredno je, kako predstava ne zapade v pozunanjeno vulgarnost

Izjemni, silovit, a do milimetra doziran Gašper Tič Foto: Aljoša Rebolj/MGL